

Школска 2022/2023. година
Републичко такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада
VIII разред

Шифра: _____

1.	<p>Заокружи слово испред одговарајућег низа стилских фигура које препознајеш у следећем примеру.</p> <p>Сува зима стегла. Одасвуд бије, пржи и као да уједа, гризе оштра и немила студен.</p> <p>а) контраст, епитет, хипербола, персонификација б) персонификација, поређење, епитет, градација в) поређење, персонификација, оноματοпеја, епитет</p>	
2.	<p>Подсети се одломка из приповетке „Деца” Иве Андрића, па одреди ко приповеда о свом догађају из детињства. Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>Наш друг, проседи инжењер, причао нам је једне вечери ово сећање из свог детињства.</p> <p>„Дечје вође из нашег сокака били су неки Миле и Палика. Миле је био пекарев син, блед, оштар, са лицем сувише израђеним за његове године. Палика је био буцмаст и румен, Мађар по оцу...”</p> <p>а) Миле б) вођа в) Палика г) инжењер д) писац</p>	
3.	<p>Поред наведених исказа на линијама напиши наслове књижевних дела (из 8. разреда), на која се ти искази односе.</p> <p>а) Критика аустроугарске власти у Босни _____ б) Критичка осуда дела дворског племства _____ в) Критика државних службеника и њихових акција _____ г) Критика вршњачког насиља _____</p>	
4.	<p>Шта најављује заплет у комедији <i>Сумњиво лице</i> Бранислава Нушића? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) Јеротије отвара писмо апотекара Ђоке. б) Вића доноси шифровану депешу из министарства. в) Хватање „сумњивог лица” у хотелу „Европа”. г) Испитивање „сумњивог лица”.</p>	
5.	<p>У следећем примеру подвуци унутрашњи монолог.</p> <p>Пилипенда пожали и јадну Пиргу, која једном зараколи и залепета крилима, покушавајући да се отме. Он јој рече: „Еј, моја Пирга, жао ми те, али ми је жалије себе. Оплакаће те Јела, ље!”</p> <p>Дабоме да је Пилипенда на свој начин помало и размишљао о злом удесу, који снађе њега и остале и да је везивао на то њека своја кратка разлагања. То му се највише врзло по мозгу кад би тако за својим магарцем ишао у град, а све се натуривало у облику питања – Бого мој, зашто ти шаљеш глад на људе, кад је мени, јадном тежаку, жао и стоке кад гладује!?</p>	

6.	<p>У следећи одломак из песме „Плави чуперак” Мирослава Антића допиши риме које недостају, па затим на линији напиши назив врсте риме коју препознајеш.</p> <p>Измешаш роткве и ромбоиде. Измешаш ноте и _____ . Назив врсте риме: _____</p> <p>Измешаш лептире и градове. И спортове и ручне _____.</p>																
7.	<p>Повежи ликове из различитих књижевних дела са њиховим занимањима тако што ћеш број наведен испред занимања написати на линији испред одговарајућег имена лика.</p> <table border="0" data-bbox="228 617 894 821"> <tr> <td>_____ Алекса Жунџић</td> <td>1. апотекар</td> </tr> <tr> <td>_____ Танасије Јеличић</td> <td>2. шпијун</td> </tr> <tr> <td>_____ Ђока</td> <td>3. кујунџија</td> </tr> <tr> <td>_____ Благоје</td> <td>4. капетан</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. казанџија</td> </tr> </table>	_____ Алекса Жунџић	1. апотекар	_____ Танасије Јеличић	2. шпијун	_____ Ђока	3. кујунџија	_____ Благоје	4. капетан		5. казанџија						
_____ Алекса Жунџић	1. апотекар																
_____ Танасије Јеличић	2. шпијун																
_____ Ђока	3. кујунџија																
_____ Благоје	4. капетан																
	5. казанџија																
8.	<p>Међу понуђеним делима подвучи наслов оног дела у којем не препознајеш мотив растанка. Овај мотив присутан је у свим осталим делима.</p> <p style="text-align: center;">ЖЕНИДБА МИЛИЋА БАРИЈАКТАРА ЉУБАВНИ РАСТАНАК</p> <p style="text-align: center;">ЗБОГОМ МОЈИХ 15 ГОДИНА СУМЊИВО ЛИЦЕ ПОСЛЕДЊИ ЧАС</p>																
9.	<p>Попуни празна поља у табели. Књижевну врсту одреди прецизно.</p> <table border="1" data-bbox="228 1087 1398 1339"> <thead> <tr> <th>НАЗИВ ДЕЛА</th> <th>ИМЕ И ПРЕЗИМЕ ПИСЦА</th> <th>КЊИЖЕВНА ВРСТА</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>„Очију твојих да није”</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Клод Кампањ</td> <td>роман</td> </tr> <tr> <td>„Отаџбина”</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Свемирски змај</i></td> <td></td> <td>шаљива драмска фантазија</td> </tr> </tbody> </table>	НАЗИВ ДЕЛА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ ПИСЦА	КЊИЖЕВНА ВРСТА	„Очију твојих да није”				Клод Кампањ	роман	„Отаџбина”			<i>Свемирски змај</i>		шаљива драмска фантазија	
НАЗИВ ДЕЛА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ ПИСЦА	КЊИЖЕВНА ВРСТА															
„Очију твојих да није”																	
	Клод Кампањ	роман															
„Отаџбина”																	
<i>Свемирски змај</i>		шаљива драмска фантазија															
10.	<p>На основу следећег описа одреди о ком је писцу реч, па његово име и презиме напиши на линији.</p> <p>Овај познати немачки романиста и песник, добитник Нобелове награде за књижевност, аутор је значајних романа <i>Сидарта</i>, <i>Демјан</i>, <i>Степски вук</i>, <i>Игра стаклених перли...</i> које ћеш читати за коју годину. Склон промишљању о смислу књижевности и уметности уопште, овај аутор је 1930. написао есеј о значају писане речи, који је објављен после пишчеве смрти.</p> <p>Име и презиме писца: _____.</p>																
11.	<p>Уз помоћ следећег одломка из романа <i>Сеобе</i> Милоша Црњанског подсети се о ком је колективном лику реч, па пун назив тог лика напиши на линији.</p> <p>„Застајући сред непознатих села, тискајући се преко необичних му мостова, зановивши више пута крај бунара, невидљивих у мраку, пук никако није могао да схвати како је тако, лудо, уопште могао и поћи.”</p> <p>Назив лика: _____</p>																

12.	<p>На основу следећег описа одреди о којој је књижевној врсти реч, па назив те врсте напиши на линији.</p> <p>У овој језгровитој, сажетој и затвореној форми обрађују се мотиви из свакодневног живота. Нема дугих описа. Читалац се одмах уводи у средиште збивања. На крају ове књижевне врсте долази до изненадног обрта.</p> <p>Назив ове књижевне врсте је: _____.</p>	
13.	<p>Подсети се одломка из народне епске песме „Почетак буне против дахија”, па одговори на захтеве.</p> <p>„Јер је крвца из земље проврела, Земан дошђ, ваља војевати, За крст часни крвцу прољевати”</p> <p>а) Реч „земан” значи _____ (допуни одговор).</p> <p>б) Ову песму Вук Ст. Карацић забележио је од _____. (име и презиме народног певача)</p>	
14.	<p>Међу понуђеним, подвуци имена два писца који су се родили у Београду.</p> <p>ДАНИЛО КИШ МИЛУТИН БОЈИЋ ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ ИВО АНДРИЋ</p> <p>ЛАЗА ЛАЗАРЕВИЋ БРАНИСЛАВ НУШИЋ ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ</p>	
15.	<p>Пажљиво прочитај следеће стихове, па наслов песме из које су преузети напиши на линији, као и име и презиме песникиње.</p> <p>„Дању се скривам, дању ћутим. Мигне ли месец – не могу да се борим. У ноћи пуној месечине за драгим раменом од жеље горим.”</p> <p>Наслов песме: _____</p> <p>Име и презиме песникиње: _____</p>	
16.	<p>На линијама испод наведених стихова напиши две кључне речи које издвајаш.</p> <p>„[...] А мајка носи свећу,</p> <p>На степеницама пажљиво заклања пламен руком Ветар. Сва су врата на кући закључана, Борови и скитнице ће остати на ветру, А ти си добар дечак и мајка ће пољупцем</p> <p>Да запечати твоју данашњу јаву.”</p> <p>Кључне речи су: _____ и _____.</p>	

17.	<p>У одломак из приповетке „Вођа” Радоја Домановића унет је текст који овом делу не припада. Пронађи га и подвуци.</p> <p>Човек онај, средњих година, мрка лица, које се готово и не види од дуге косе и браде, седи, ћути као и дотле, и некако замишљено лупка дебелим штапом по земљи.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Јуче сам ја видео овога истог човека са једним дечаком. Ухватили се за руке и иду улицом. – Идеш ли, роде? – Идем, идем – једва је одговарало дијете, дршћући више од страха него од студени. <p>Синоћ онај дечак отишао некуд кроза село, а овај сам остао.</p>	
18.	<p>Пажљиво прочитај следећи одломак из приповетке „Све ће то народ позлатити” Лазе Лазаревића, па заокружи слова испред три карактеристике које осликавају Благојево стање.</p> <p>Читалац ће се врло огрешити ако помисли да је Благоје какав чангрисало, – боже сахрани! Сада је он само у грозничавом стању од нестрпљења, па тражи само себи занимања. Пристао би он сада и да се бије, и да га бију, – само да му прође време.</p> <p>а) узнемиреност б) чангрисавост в) ратоборност г) неизвесност д) нестрпљивост</p>	
19.	<p>У следећем Змајевом „Ђулићу” подвуци речи које се римују у оквиру истог стиха.</p> <p>Дико моја Где си поникнула – Међу смиљем Или међ босиљем. Уз љубицу, или уз ружицу, Међу крином, Ил међ рузарином?</p>	
20.	<p>Ако је исказ тачан, на линији поред њега напиши Т, ако није тачан, напиши Н.</p> <p>а) Фабула и сиже су синоними. _____</p> <p>б) Песма „Светли гробови” испевана је слободним стихом. _____</p> <p>в) Балада и романса су епско-лирске врсте. _____</p>	

Тест прегледали: _____

Број бодова: _____

Питање	Решења теста, републичко: ОСМИ разред 2023.	Кључ за оцењивање
1.	б) персонификација, поређење, епитет, градација	1 бод
2.	г) инжењер	1 бод
3.	а) <i>Јазавац пред судом</i> б) <i>Грађанин племић</i> в) <i>Сумњиво лице</i> г) „Деца”	Све тачно, 1 бод.
4.	б) Вића доноси шифровану депешу из министарства.	1 бод
5.	<u>– Бого мој, зашто ти шаљеш глад на људе, кад је мени, јадном тежаку, жао и стоке кад гладује!?</u>	1 бод
6.	<u>пирамиде</u> , <u>радове</u> Врста риме: <u>парна (паралелна)</u>	Све тачно, 1 бод
7.	<u>2</u> Алекса Жунџић <u>4</u> Танасије Јеличић <u>1</u> Ђока <u>5</u> Благоје	Све тачно, 1 бод.
8.	СУМЊИВО ЛИЦЕ	1 бод
9.	„Очију твојих да није”, Васко Попа , љубавна песма; Збогом мојих 15 (петнаест) година , Клод Кампањ, роман; „Отаџбина”, Ђура Јакшић , родољубива песма; Свемирски змај , Душан Ковачевић, шаљива драмска фантазија	Пет или шест тачних, 1 бод.
10.	Херман Хесе	1 бод
11.	(С)славонско-подунавски пук (полк)	1 бод
12.	новела	1 бод
13.	а) време б) Филип Вишњић	Оба тачна, 1 бод.
14.	Милутин Бојић и Бранислав Нушић	Оба тачна и ништа нетачно, 1 бод.

